

Uttalande - BFN U 98:2

Miljöinformation i förvaltningsberättelsen

6 kap. 1 § årsredovisningslagen (1995:1554; ÅRL)

Förutsättningar

Enligt 2 kap. 1 § andra stycket 4 och 7 kap. 3 § första stycket 4 ÅRL skall årsredovisningen och koncernredovisningen innehålla en förvaltningsberättelse. Bestämmelser om vad denna berättelse skall innehålla finns i 6 kap. 1 och 2 §§.

Enligt 6 kap. 1 § andra stycket ÅRL skall förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om bl.a. sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av företagets ställning och resultat, men som inte skall redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna. BFN har i ett uttalande (BFN U 96:6, Förvaltningsberättelsens innehåll) behandlat innebörden av denna bestämmelse. Uttalandet behandlar emellertid inte uttryckligen miljöfrågor.

Enligt 6 kap. 1 § fjärde stycket sista meningen ÅRL skall företag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsskyldig enligt 9 kap. 6 § miljöbalken (1998:808) alltid lämna upplysningar om verksamhetens påverkan på den yttre miljön. Vilka verksamheter som är tillstånds- och anmälningsskyldiga framgår av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I förordningen anges om tillstånd skall sökas hos miljödomstolen eller länsstyrelsen eller om anmälan skall göras hos den kommunala nämnden. Det är verksamhetens slag och omfattning som bestämmer om det krävs tillstånd eller om anmälan räcker.

Företag som bedriver verksamhet som är tillståndsskyldig enligt miljöbalken är skyldiga att varje år ge in en miljörapport till tillsynsmyndigheten. Rapporten skall ha kommit in till myndigheten senast den 31 mars och avse föregående kalenderår. Av miljörapporten skall framgå vilka villkor som gäller för företagets miljö tillstånd. I rapporten skall samtliga åtgärder som har vidtagits för att uppfylla villkoren anges. Dessutom skall uppgift lämnas om resultatet av de vidtagna åtgärderna. Anmälningsskyldiga företag behöver normalt inte lämna miljörapport. Den kommunala nämnden kan emellertid förelägga dem att göra detta.

BFN behandlar i detta uttalande information om miljöfrågor i förvaltningsberättelsen. Uttalandet kompletterar BFN U 96:6 vad avser dels den generella upplysningsskyldigheten enligt 6 kap. 1 § andra stycket ÅRL, dels upplysningsskyldigheten för tillstånds- eller anmälningsskyldiga företag enligt 6 kap. 1 § fjärde stycket sista meningen samma lag.

BFNs bedömning

6 kap. 1 § första stycket ÅRL

Av 6 kap. 1 § första stycket följer att upplysningar skall lämnas i förvaltningsberättelsen om miljöfrågor som är viktiga för bedömningen av utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat eller som är av betydelse för företagets förväntade framtida utveckling. Mindre företag (se definition 1 kap. 3 § ÅRL) behöver dock inte upplysa om företagets framtida utveckling. Exempelvis ändrade marknadsförutsättningar, betydande saneringsbehov eller överskridande av tillståndsvillkor kan medföra skyldighet att lämna upplysningar av nu angivet slag i förvaltningsberättelsen. Bedömningen av huruvida en miljöfråga är så viktig att den bör anges i förvaltningsberättelsen kan göras med ledning av vad som framgår av BFN U 96:6 beträffande information av annat slag. I koncernförhållanden skall motsvarande information lämnas också i koncernförvaltningsberättelsen beträffande koncernens verksamhet.

6 kap. 1 § fjärde stycket sista meningen ÅRL

I 6 kap. 1 § fjärde stycket sista meningen ÅRL anges att företag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsskyldig enligt miljöbalken alltid skall lämna upplysningar i förvaltningsberättelsen om verksamhetens påverkan på den yttre miljön. Det förtjänar att påpekas att kravet på upplysningar i förvaltningsberättelsen inte påverkas av att den redovisningsskyldige lämnar information om verksamhetens miljöpåverkan också på annat sätt, t.ex. i en miljörapport enligt miljöbalken, i bilagor till årsredovisningen eller i en separat miljöredovisning. Kopplingen till miljöbalkens regler om tillstånds- och anmälningsskyldighet innebär att upplysningsskyldigheten gäller endast för verksamhet i Sverige.

I förarbetena förutsätts att den redovisningsskyldige skall lämna en redovisning av miljörelaterad information som har direkt eller indirekt betydelse för företagets finansiella utvecklingsmöjligheter. Upplysningsskyldigheten är dock begränsad till den miljöpåverkan som produktionsprocessen ger upphov till. (Se prop. 1996/97:167 s. 20.)

Tillstånds- eller anmälningsskyldigheten i sig, liksom innehållet i ett tillståndsskyldigt företags miljörapport, kan ge ledning för hur upplysningarna om miljöpåverkan skall utformas.

BFN anser att om ett företag bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig, skall detta anges i förvaltningsberättelsen. Företaget skall även ange vad tillstånds- eller anmälningsplikten avser. För tillståndspliktig verksamhet skall anges om miljöpåverkan i huvudsak sker genom utsläpp till luft, vatten eller mark eller genom avfall eller buller. Om väsentliga tillstånd behöver förnyas eller revideras under det kommande räkenskapsåret skall detta anges samt skälet härför. Om tillstånd eller godkänd anmälan ännu inte föreligger skall företaget kommentera detta. Väsentliga förelägganden enligt miljöbalken skall kommenteras. Företaget skall vidare ange hur beroende det är av den tillstånds- respektive anmälningspliktiga verksamheten. Detta kan ske t.ex. genom en uppgift om hur stor andel av nettoomsättningen eller produktionen som omfattar sådan verksamhet. Har företaget flera tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter kan dessa redovisas sammanställda på lämpligt sätt.

Upplysningskraven är som framgått begränsade till den direkta påverkan på den yttre miljön av tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet i Sverige. Härutöver kan det många gånger vara lämpligt att lämna upplysningar om t.ex. indirekt miljöpåverkan och miljöpåverkande verksamhet vid utländska anläggningar.

Upplysningskraven omfattar också förvaltningsberättelsen i koncernredovisningen. I denna kan upplysningarna om påverkan på miljön lämnas mera översiktligt och begränsas till i detta hänseende viktiga tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter.

Hur upplysningskyldigheten enligt 6 kap. 1 § fjärde stycket sista meningen ÅRL kan fullgöras framgår av följande exempel. Omfattningen av och innehållet i informationen skall naturligtvis anpassas till förhållandena i det enskilda fallet.

Exempel 1 (Anmälningspliktig verksamhet)

Lilla företaget AB

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

-
-

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser en anläggning där mer än 1 000 kubikmeter motorbränslen hanteras per år. Den anmälningspliktiga produktionen motsvarar knappt hälften av bolagets nettoomsättning.

Exempel 2 (Tillståndspliktig verksamhet)

AB Småföretag

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

-
-

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Tillståndet avser tvätterier där perkloretylen och andra organiska lösningsmedel förbrukas. De organiska lösningsmedlen påverkar den yttre miljön genom avdunstning till luft. Under år 200X kommer tillståndet att behöva förnyas eftersom tvättvolymen ökar. Den tillståndspliktiga produktionen motsvarar 90% av bolagets nettoomsättning.

Exempel 3 (Flera tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter)

Stora företaget AB

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

-
-

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver en anmälningspliktig och tio tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. Åtta tillstånd avser anläggningar för tillverkning av cement. Dessa verksamheter påverkar miljön genom avdunstning till luft och genom buller. Den tillståndspliktiga produktionen i dessa verksamheter sysselsätter drygt hälften av företagets kollektivanställda. Under år 200X kommer två väsentliga tillstånd att behöva förnyas till följd av ökade produktionsvolymerna.

Ett tillstånd avser tillverkning av lättbetong. Verksamheten påverkar den yttre miljön genom avdunstning till luft och utsläpp i vatten. Ett tillstånd avser tillverkning av varor av gips och påverkar den yttre miljön genom utsläpp till luft och genom buller. Den anmälningspliktiga verksamheten avser tillverkning av stenvaror för byggändamål. Bolagets beroende av dessa tre verksamheter är ringa.

Exempel 4 (Koncern med flera bolag som bedriver tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet)

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE FÖR KONCERNEN

-
-

Miljöpåverkan

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i det svenska moderföretaget och i fyra svenska dotterbolag. Koncernens tillstånds- och anmälningspliktiga verksamhet påverkar den yttre miljön huvudsakligen genom dotterbolagen XX och YY. Bolagen bedriver ferrolegeringsverk och järnverk med induktionsugnar vilket påverkar den yttre miljön i huvudsak genom utsläpp till luft och genom buller.

Detta uttalande tillämpas första gången i fråga om det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 1998.

Detta uttalande har i sin nya lydelse beslutats av Bokföringsnämnden i plenum den 24 oktober 2006. Uttalandet tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2007 eller senare.

HANS EDENHAMMAR

Gunvor Pautsch